

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.— " 4.50
za četrt leta " 1.50; " 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne odira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov. vrnica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvale, smrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Carintia 25. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je moč.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku tretjega četrletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni in morda se nam bliža doba, ko bode narod slovenski krvavo potreboval neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gnotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta " 3.—
za četrt leta " 1.60

Uredništvo in upravnštvo.

Novi položaj Trsta in njegove slovenske okolice.

(Konec).

Proti gospodarstvenemu pritisku treba je postaviti se v bran z gospodarskim orožjem. Kmetje in kmetiči Tržaške okolice sami ne morejo si pomagati dovolj brez organizacije. Posebna, za Slovence zasnovana kmetijska družba bi jim vsakakor kazala poti, kakó naj zboljšajo dosedanje kmetijstvo in spremené v pogledu na nove in povečane potrebe svežih pridelkov v Trstu. Posebna društva bi imela še zadačo, da bi se ti pridelki razprodajali, oziroma razpošiljali po primerno najugodnejših cenah.

Ker pa se ne ubranijo pojedinci, da bi ne bili prisiljeni prodajati svojih zemljišč, s druge strani pa jih ne bi mogli drugi slovenski sosedje, okoličani, kupovati zaradi novega položaja in razmerno visokih

cen teh zemljišč: ako hočejo Slovanom rešiti slovensko zemljo, ne ostaje drugega, kakor zasnovati delniško društvo z namenom, da bode ob dražbah in stiskah pokupovala doslej slovenska zemljišča ter skrbela, da pridejo zopet v slovensko roko. Za Tržaško okolico je iz gospodarskih in narodnopolitiških ozirov vavrtati društvo, kakoršno so brez potrebe in v raznarodovanje Slovencev vavrtali Nemci pod imenom „Südmark“. Ako je tako društvo potrebno za vse slovenske dežele sploh, je ravno sedaj njegova potreba za Tržaško okolico še posebej in jako nujna.

Slovani bi pa tudi s takim ohranjevalnim denarnim društvom ne rešili Tržaške okolice in njenih prebivalcev Slovanstvu, ako ne dobé slovenski podjetniki v roke onih zemljišč te okolice, katera so vsaj nekoliko ugodna za obrtna podjetja, in bi se na njih prej ali pozneje sezidale tovarne tujih kapitalistov.

Slovanom je po takem skrbeti, da bi slovenski okoličani, spremenjeni v obrtne delavce, iskali in dobivali dela v tovarnah slovenskih podjetnikov. Drugače bodo tuji podjetniki uganjali raznarodovalno politiko kakor drugod, tudi v Tržaški okolici.

Vabiti je torej slovenske podjetnike v Trst, da vavrtajo nova dela po novih uslovjih, oziroma dosedanje slovenske Tržaške trgovce spodbuditi, da se lotijo tudi obrtnosti. Ako se zgodi to, dobi tu nasvetovano delniško društvo za pokup zemlje v Tržaški okolici še poseben praktičen pomen, ne samo gledé na kmetijstvo, ampak tudi obrtnijo in z njo združeno trgovino. Slovincem je pripadala Tržaška okolica na stoletja, oni so jo razdelovali in obdelovali; kar je, je ona plod njih žuljev; a Slovanov delžnost je, da se ta okolica ohrani vsaj Slovanom, če ne Slovincem izključno.

Brez gospodarske organizacije se bo širil tuji življ dalje po okolici, in asimilujoča moč, kakor sedanje političke razmere, kažejo na to, da bi Tržaška okolica postala italijanska, s tem pa dajala še večji povod zunanjim znanim aspiracijam.

Ako bi državniki prav umeli svojo zadačo, bi pomagali paralizovati nasledke fiskalne kratkovidnosti s tem, da bi gospodarsko organizacijo slovenskih okoličanov podpirali in pospeševali. Toda te nade ni imeti; kajti kratkovidnost na jedno stran ostaje taka tudi na drugo stran, in to toliko bolj, ko vidimo, da politički sistem na Primorskem, dosledno tudi v Trstu in njegovi okolici, je trajno jeden in iati. Slovanom je torej varovati samim svoje interese tudi v novem, za nje poslabšanem položaju in to v Tržaški okolici, kakor v Tržaškem mestu.

Ker je očitno, da se odslej pomnože delavci vsake vrste ne samo v Trstu, ampak tudi njegovi okolici, treba je Tržaške Slovence v obče organizovati prek in prek po raznovrstnih gospodarskih, političnih in narodnih kulturnih društvih. Povka bo odslej potreba še več, nego so ga delili doslej.

Organizacija slovenskih delavcev v Trstu mora postati taka, da se slovenski ljudje ne bodo več narodno izgubljali kot delavci pri raznih podjetnikih in najemnikih. Gmotno, duševno in z narodno zavestjo okrepljeni, bodo iz mesta vplivali na okolico ter takó manjšali vpliv pristranske ital. politike v Trstu, zaprečevali raznarodovanje ter povečevali vpliv slovenskega, sedaj onemoglega življa v Trstu.

Stvari so za Slovence in Slovence v obče jasne, dasi še le prične novi tir razvijanja ne samo v Trstu, ampak na Tržaškem sploh: raznarodijo se Slovani gotovo, ako si ne ustrojijo gospodarskega in kulturnega življenja po novih uslovjih; naobratno pa se okrepijo in dobijo povečano političko moč, ako se takoj lotijo novih zadač, za nje večjih in važnejših, nego za ostalo prebivalstvo, kateremu je gledati samo na gospodarstvo, ko mu ne preti za narodnost ne samo nobena nevarnost, ampak se mu kažejo še dobički asimilovanja slovenskega prebivalstva.

Državniki avstrijski prezirajo slovenski življ na Tržaškem; menda se opirajo na vojaške sile; avstrijski Slovani pa se mo-

rejo opirati jedino na razvoj svoje kulturne moči. Državi, ako se potujčijo Slovani, ostane še vedno prebivalstvo, katero poštevajo kot tako, ne pa po narodnostih; Slovanom pa ne ostane nič, ako jih pogoltne tuja gospodarska, in v obče kulturna moč. Slovanom ostaje za brambo jedino lastna kulturna sila; a to silo je treba že le oživiti, prirediti in okrepiti po novih uslovjih, danih po odpravi luke, za Trst in njegovo okolico. Da pa je v interesu avstrijskih Slovanov v obče in ne samo Slovencev, gledati, da ne postane Trst s okolico popolnoma italijanski, utegnejo umeti iz različnih „Drang-ov“ od severa in juga; ako je Trst važen za našo državo sploh, je važen tudi za skupnost Slovanov te države. Slovani naj gledajo, da ne zamudé, kar jim je storiti sedaj in odslej gledé na Trst in njegovo okolico; drugače pride prepozno — kesanje, kakor se kesajo gledé na postopanje in zamude drugod in ob drugih prilikah.

Trst s svojo slovensko okolico je za avstrijske Slovence važen, in to je dovolj opomina!

V zlati Pragi.

II.

Ker se pisec teh člankov ni vozil s posebnim vlakom, prirejenem po gospodu Pavlinu iz Ljubljane, ni mu možno po lastnem opazovanju opisati vseh prirodnih ovacij, koje je narod češki prirejeval jugoslovanskim udeležencem po vseh progah od Brna do Prage. Ustmena poročila iz letnikov nam pa pripovedujejo o velikanškem naukušnji, pojavljajivim se po vsej poti, tako, da je bila vsa vožnja prava triumfalna vožnja. Na posamične, zastavami in zelenjem okinčane postaje prihiteli so društva, priprosto ljudstvo, učitelji se šolsko mladino, rodoljubne dame, da najprirodneje pozdravijo rojake naše. Rodoljubne dame obsipale so jih se cvetjem, ves narod pa je v svojem oduševljenju

PODLISTEK.

Poddraga.

I.

Naj se mi ne šteje v zlo, da se drznom cenjenemu svojemu tovarišu „Opis vasi Poddrage“ v prekoristni i vsem radobralcem priporočljivi i izvrstni knjigi „Pojstojinsko okrajno glavarstvo“ nekoliko oširiti. To storil sem pa radi tega, ker je ravno vas Poddraga mej najvišarnejša leta kulturne zgodovine vsteti; ker je ravno ta vas vzbudila v letu 1889 do 1890 zanimanje po vsem svetovnem časopisju.

Vas Poddraga leži kakih 25 minut proti zahodu od glavne ceste, koja vodi skozi Št. Vid čez Vipavo na Gorico; to je toraj mej Št. Vidom in Vipavo. Pri zadnjem ljudskem štetju imela je Poddraga 492 stanovnikov. Mej temi je 166 samskih možkega, 134 samskih ženskega spola. Oženjenih vseh vkup je 162. Udovcev in udov je 30. Po veri je 490 rimsko katoliške, 2 sta pravoslavne vere. Mej zadnjima dvema je jeden ženskega spola.

Meje so: protu severu na daleč raztegajoč se Poddrážko polje, na vzhodni strani je grajščina Podbrje s Št. Vidom, na jugu je holm sv. Saneirba, na zahodu pa vasica Manče.

Poddrážani so kmetovalci, ki pride-ljujejo na njivah (zavzemajočih 108 ha. 9341 m.) obilo turšice, rži, ječmena, brzot, krompirja, pese, repe in zelja; zadnje sejejo v meseci aprilu in maju na gori, ter je sredi julija prodajajo po vsej Vipavski dolini pod imenom „flance“. Fižol, grah, leča zavzemajo tu važno mesto.

Na 32 ha. 2077 m. travnikov je dokaj sena, radi tega je tudi živinoreja dospela na visoko stopinjo. Rede namreč nad 330 glav goveje živine, koje skoraj pol leta pasejo na občinskih pašnikih (obsezajočih 207 ha. 8551 m.) Vrta merijo 55 ha. 8244 m.; ni se toraj čuditi, da je bilo, ko se je godake vrglo na koš, v hlevih še 102 glavi pujska za rejo čez zimo. Vinogradi merijo 47 ha. 9660 m. Vina ne pridelujejo več toliko kakor pred desetletjem, če tudi vinske svoje gorice bolje obdelujejo; krive so temu razne nezgode, koje se pomnožujejo leto za letom, n. pr.

vsakoletne toče, pokončevalna peronospera, neizprosna filoksara. Vино, kar je pridelajo, sme se po vsi pravici šteti najizvrstnejšim v Vipavski dolini, radi tega je pa tudi vsako leto lahko prodajo. 90 ha. 2271 m. je pogozdenih pašnikov, 3 ha. 629 m. pa zavzemajo stranišča. Iz vsega tega se razvidi, da bi bilo blagostanje ljudstva našega prav dobro, da ni tako zapored vrstediš se slabih letinj in groznega davka, koji muči vas. 1584 gl. 18 kr., koje mora Poddraga za davek žrtovati, ni mala reč. Ostalo bi mi še prstov na roci, ko bi se števval vse vasi v Vipavski, ki bi bile obložene tako davčno svoto. Te šepave letinje napotile so kmetovalce naše, da se sedaj jako bavijo se sadjarstvom. V prošlem letu vem, da se je cepilo nad 500 drevese raznega plemena. V veliki množini dobi se tukaj češenj, hrušk, jablan, breskev, ringlo, smokev, češpelj in marelic. Ljudstvo ne išče si sreče drugod, povdarja namreč vedno stari pregovor: Čim dlje greš, tim dlje ti kažejo. Malo je toraj naših ljudi, ki bi iskali zadovoljstva in sreče v drugih krajih.

Poddrážan je delaven, dobrotljiv,

vemiljen. Vidi li sosedu svojega v zadregi in potrebi, brž je pripravljen mu pomoči. Vem, da ni vasi na Kranjskem, kjer bi si tako pomagali mej seboj, kakor ravno v Poddragi.

Obrt ni posebno razvita. Družih obrti, razen treh mlinov, koji so pa le za Poddrážane, ene žage in enih stop za čreslovino, ni.

Rek ni posebnih. Poddrážki potok, koji se iztaka blizu Dobrada (mlin na Poddrážkem polji) v brežnico „Močilnik“, goni omenjene mlino, žago i stopo.

Čebelarstvo je še malo razvito; v vsej vasi ni več kot 25 panjev. Bolj kakor to, razvita je sviloreja, koje se peča mnogo ljudij. Raznovrstne ptice kakor: kukavice, žolne, detali, brinjevke, kosi, senice, palčki, kalini, slavčki, čižki, ščinkovci, prepelice, žrjali prepevajo nam. Tudi gostobesedni škorci imajo tukaj varno svoje zavetje. Skrbno se pazi, da nikdo teh ljubih sadnih dobrotnic ne preganja in zalezuje. Še s pozrešnim vrbcem imamo potrpljenje.

(Dalje prih.)

popeljal „Hej Slovani“. Na izletnike naše napravila je velikanski utis živa narodna samozavest priprostega ljudstva češkega. Tržaški naši izletniki, dospeli v Prago, so kar lovili po izrazih, da bi nam vsaj približno opisali, kar so doživeli mejpotoma; očesa so se jim solzila na velikanskih teh pojavih slovankega bratoljubja. A vse to bilo je še le neznatna predigra vsemu onemu, kar je v naslednjih treh dneh videlo v zlati Pragi naše oko in čulo naše uho. Toda o tem pozneje.

Avktor teh člankov vozil se je po državni železnici preko Trbiža v stolico češko. A tudi njemu ponudila se je prilika, že mejpotoma konstatovati velikanski razloček mej našimi in razmerami v deželi Češki, prepričal se je, da je v deželi Češki češki jezik absoluten gospodar. — V kupéju čuješ le češko govorico, konduktér kliče imena postaj le v češkem jeziku. Na postajah pa se ti vse poslužuje češkega jezika, začeni pri načelniku postaje doli do zadnjega služabnika. In kako je pri nas? Že mnogokak konduktér te pogleda po strani, ako ga ogoriš slovenski; mnogokak uradnik se pa celó zareži nad teboj, ako se obrneš do njega v milem nam materinem jeziku. Gojé ktero si bodi željo najdeš težko milosti, ako se pred načelnikom postaje ne izraziš v blaženi nemščini. Priznamo radi, da so tudi pri nas tu pa tam častne izjeme, ali po večini je vender-le tako, kakor trdimo mi. Od kod prihaja ta razloček? Vsaj so državne železnice po zemlji Češki pod istim vrhovnim vodstvom, kakor naše! Dá, so, ali tam gori veljajo vender-le vsa druga načela, nego v nas. Torej, kje je uzrok? Potrkajmo se na grešna svoja prsa in priznajmo, da uzrok tiči le v nas samih, ker nam nedostaje onega pravega oduševljenja, one ljubezni do rodne jezika in one odločnosti in vstrajnosti v zahtevanju narodnih svojih pravic, kakoršna pretresa vsako češko srce. Gledé nas velja pač v tem obziru stara prislovica, da tako ležimo, kakor smo si sami posteljali.

Poročevalec „Edinosti“ došel je že ob 3. uri popoldne v Prago, dočim so izletniki naši došli še le ob 9. uri zvečer. Že v kratkem tem času 6 ur bili smo priča tako sijajnim manifestacijam češkega narodnega duha, da smo bili bogato odškodovani za to, da nismo bili deležni prisrčnih ovacij, s kojim je slavil narod češki rojake naše mej potjo v zlato Prago. Državni kolodvor in kolodvor Fran Josipove železnice obkoljena sta bila ves popoldan po nebrojnih množicah naudušene naroda, pričakujočega drage goste, prihajajoče s najrazličnejših strani. V soboto, dne 26. pop. m. došlo je namreč v Prago nad 50 zasebnih vlakov.

Ni ga pa peresa, koje bi imelo jezik slovenski toliko v svoji oblasti, da bi moglo dostojno opisati, kar se je godilo ob prihodu francoskih gostov. Pred kolodvorom Fran Josipove železnice nagromadilo se je toliko občinstva, da je vladala neprodorna gneča. Pred kolodvorom stalo je kaci 12 kočij, pripravljenih za predrage goste; na „kozlu“ vsake kočije sedel je po en Sokolaš kot častna straža. Dragi čitatelj, si-li videl kedaj peneče, visoko bruhaajoče in bobneče valovje po silnem viharji razburkanega morskoga elementa? Tako nekako je bilo, ko so francoski gostje stopili iz kolodvorskega poslopja: nastal je vihar oduševljenja, kakoršnemu še nismo bili priča v vsem svojem življenji; pristno čustvovanje naroda češkega prodrlo je z elementarno silo iz prekipečega srca. In ko so se mej burnimi vsklici odpeljale kočije, snela je vsa množica klobuke raz glavo in vse je zapelo „Kje dom je moj“? Nikdo se ni drznil motiti vzvišenosti tega trenutka. Vtis teh dogodkov na nas pa je bil toli silen, da ga izvestno ne pozabimo vse svoje živne dni. Burni ti pojavi ponavljali so se osebno ob prihodu dunajskih vlakov.

Okolo 9 ure prisopihal je vlak z jugoslovanskimi gosti. Na peronu pričakovala je deputacija Pražkega „Sokola“ se starosta g. J. Višek na čelu. Došel pa je tudi poznani, iskreni prijatelj Slovencev g. prof. Jan Lego. Ko se mu predstavi poročevalec „Edinosti“, bil je blagi mož toli vzbujen, da se je videlo, kakó iskrena je ljubav, koje goji vrli ta mož do nas Slovencev in kakó ga veseli, da pridemo tudi mi, njegovi ljubljenci, v goste v zlato Prago. Starosta, g. Višek, pozdravil je iskrenimi besedami jugoslovanske goste. Zahvalila sta se v imenu slovenskih Sokolov gospod Josip Nollu, v imenu „Hrvatskega Sokola“ pa g. dr. Mazura. Ko smo zapustili peron, pretresali so urnebesni „živio“ in „na zdar“ klič krasni poletni večer. Po ulicah od kolodvora do bližnjega hotela pozdravljalo nas je na tiloče občinstva; oduševljenje je bilo toliko, da so celó dame snemale klobuke raz glave in nas, z njimi mahaje, pozdravljale. Pri razdeljevanji stanovanj uverili smo se, kako izorno je bilo vse urejeno. Slavnostni odbor je vse tako previdno in primerno uredil, da je vsakdo — in bilo nas je samo Sokolov okoli 10.000 — takoj dobil svoje stanovanje. Tu nismo niti opazili tistega hitanja in beganja in tiste konfuzije, ki je sicer navadna ob takó ogromnih slavnostih.

Naprotivše se do svojih stanovanj spremljalo nas je nebrojno, burno pozdravljajočega občinstva.

DOPISI.

S Pomjanščine, v mesecu juliju 1891. [Izv. dop.] Volilne liste za občinsko volitev na Pomjanščini izložene so od 20. junija sem ter ima vsakdo do 20. t. m. pravico, pregledati te liste in se prepričati, je-li vpisan mej volilce ali ne.

Pozivljamo torej volilce iz Pomjana, Šmarja, Karkavac, Kostabone, Marezige, Trušk, Borsta, Loparja, Glemsa, Laborja, Trseka, Popetra itd., da ne čakajo do zadnjega dne, ampak da pravočasno reklamujejo svojo volilno pravico, ako bi jih bil morda šior Piero izpustil.

Naši nasprotniki gledajo na vse močé načine, kako bi slepili in varali naše ljudstvo. V Kostaboni bila je na pr. pred par dnevi neka komisija, ki je merila potok radi naprave mostu čezenj. V komisiji bil je nekda tudi neki Kobol. Ker pa ljudstvo ne pozna drugega Kobola, nego onega, ki se je toli odlikoval povodom zadnjih volitev na Pomjanščini, moramo že misliti, da je bil v rečeni komisiji uprav ta Kobol. Naši ljudje so se takrat čudili, kako more župan kake tuje občine tako samooblastno postopati. — Kakor čujemo, poslali bodo Koperčani tudi v Truške neko komisijo z inženirjem vred radi naprave nekega mostu. Na to limanico love že naše volilce. V ta namen jim gre nek kmet iz Loparja na roko, a sreča je, da tega tička dobro poznajo vsi kmetje naše vasi. Nikdo mu ne veruje.

Ljubi slovenski kmetje iz Pomjana, Šmarja, Moncana, Karkavac, Kostabone, Figarole, Marezige, Babiči, Montinjana, Trušk, Bosta, Glemsa, Loparja, Trseka, Laborja itd. ne zaupajte in ne verujte nikomur, vsaj veste, da so vse obljube Koperskih Lahonov le pesek v oči. Ko se vam bližajo volitve, občinske, deželne ali državne, se vam bližajo in lažejo, sicer pa vas zasramujejo. Če vam oni rečejo: To je belo — je gotovo črno. Seveda, zdaj pridejo gotovo prilizljenimi besedami: „Caro Menigo, caro Toni, noi semo e saremo boni amici!“ Ako ste možje, ne verujte nikar slepilcem! Kajti v svojem srci si mislijo: „Mostro di sciavo, figura p... de sciavo, ti devi balar, come che volemo noi Italiani!“

Še nekaj bi imel pripomniti slovenskim kmetom županije Pomjanske. Nobene

stvari se nasprotniki vaši bolj ne vesele, nego preprirov mej vami samimi; radujejo se, ako čujejo, da so se slovenski kmetje mej saboj potolkli. Na svoja ušesa sem čul vsklikniti: Se questi mostri de sciavi i se comincera batter fra loro e i se accuserà al giudice, siamo noi, guadagneremo Paugnan.

Zato pa moramo pozabiti na vsa mejsebojna sovražstva, da pojdemo v bratski slogi na volišče. Poslušajmo naše duhovnike, viteza Deškoviča in vse one, o kojih vemo, da so nam odkritosrčni prijatelji; čuvajmo se pa zapeljivcev, naj že pridejo iz Kopra ali Buj: čuvajmo se jih, kakor živega ognja.

Različne vesti.

„Politični pregled“ morali smo za danes izpustiti radi nedostatkosti prostora.

Slovenščina v stolnici tržaški. Veseli nas sicer, da se je ljubljanski „Slovenec“ zavzel za to zadevo, prevažno za slovenski naš živelj, toda zahtevali bi po vsej pravici, da ost svoje zgovornosti obrne kam drugam, ne pa proti nam, ki nismo storili družega, nego to, kar nam je velevala narodna naša dolžnost. Najprvo moramo „Slovenecu“ odgovoriti, da mi nismo nikdar trdili, da je sedanji gosp. župnik kriv na ominozni naredbi škofijstva, ampak smo le konstatovali, da se je to zgodilo za časa župnikovanja moža, ki je poznan kot odličen Hrvat. Ni-li morda to res? Nadalje nam je odgovoriti, da je gospod župnik predložil svoje sporočilo, ko je že izšla glasovita naredba, ne pa poprej, kakor trdi „Slovenec“. Grajali smo gosp. župnika, ker bi se bil moral — in to menenje je izrazil jeden najodličnejših duhovnikov Istrskih — rajše odpovedati na svoji časti nego na svoje rame vzeti odium glasovite te naredbe. V večem spomin prijavimo tu izjave g. župnika, da „ko je bila vpeljana slovenska propoved v stolno in od istega časa župnijsko cerkev, je imela ta propoved mnogobrojno pasljivih poslušalcev, vsaj trikrat toliko, kakor navadna italijanska propoved v tej ali bližnji jezuitski cerkvi, tako, da se je bati, da, ako se sedanja slovenska propoved v stolnej cerkvi namesti z italijansko, bo govornik govoril večinoma praznim klopem. Žal, žal, da gosp. župnik ne sme govoriti, da bi nam pojasnil, kako je prišlo, da so vzlic tem, zares silnim argumentom vender-le izdali večkrat omenjeno naredbo. Te izjave župnikove so zares preimnitne in zato se čudimo, da ni „Slovenec“ — ki je vender toli goreč v verskih zadevah — iz njih izvel prenaravnih posledic ter ožigal one, ki so izdali naredbo, toli nasprotno interesom vere in cerkve. Častiti „Slovenec“ bodi uverjen, da smo o zadevi jako dobro poučeni in da nam ni bilo nikdar do tega, kratiti gosp. župniku, zasluge koje si je dosedaj stekel za narodne svetinje: vero in jezik. Ali tudi v tej zadevi moral je biti dosleden do skrajnosti!

Tržaški mestni svet imel je dne 7. julija ob 12. uri o poludne svojo javno sejo. Po preditanju zapisnika zadnje seje prosil besede svetnik dr. Sancin ter interpeluje radi nepravilnosti, ki so se nekda vršile pri upravi mestnega užitninskega davka. Govornik upraša predsednika, je-li res, da je še na dolgu kaci 200.000 gld., koje ni mōdi iztirjati, zakaj se ta svota ni postavila v bilanco in vpraša slednjič, kako se miali iztirjati ta zaostanek. G. župan pozove navzočega predsednika užitninskega davčnega odseka, da podá potrebna pojasnila. Svetnik Liebmann pojašnjuje, da je pred leti res bilo mnogo zaostankov, koji so se pa uničili sklepom mestnega sveta, da pa so v zadnjem česu zaostanki znašali malo nad 4000 gl. in da je uprava v zadnjem letu izgubila le kaci 300 gld.

— Svetnik Sancin se zahvali na teh pojasnilih, interpeluje pa gledé onih užitninskih organov, koji so ostali v službi občine. Dr. Sancin trdi, da se je ptujcem dajala prednost pred Tržačani ter pozivlja direkcijo, da opraviči to svoje postopanje. Župan izjavlja, da je odsek mestnega užitninskega davka povsem avtonomen in da uživa vse zaupanje mestnega sveta; vzlic temu pozivlja svetnika Liebmann, da odgovori na to interpelacijo, ako mu je drago. Svetnik Liebmann izjavlja, da ga ni volja odgovarjati na to interpelacijo. (Pohvala.) — Ko so prešli na dnevni red, predita se obširno poročilo odseka mestnega užitninskega davka, v katerem ta odsek dokazuje, da občini treba že sklenjenih doklad užitninskemu davku. Municipalna delegacija pridružuje se v polnem obsegu temu dokazivanju in stavlja še nekatere posebne predloge. — Prvi se je oglašil k besedi vladni zastopnik dr. baron Conrad izjavljajoč, da hoče podati nekoliko pojasnil, koja naj bi razpršila bojazen, da se bodo namreč občinski dohodki znatno znižali. Vladi je bilo na tem ležeče, da osigura občini približno iste dohodke, kakoršne je imela dosedaj od užitninskega davka. Po predlogih občine znašale bi doklade 1.187.000 gold.; ako se odbijejo upravni stroški daca „od pipe“, preostajalo bi gl. 1.000.000. — Uprava mestnega užitninskega davka trdi, da se vsled znižanja „daca od pipe“ za okoličanska vina zmanjšajo dohodki za 72.000 gl., ker se sme računati, da se popije okoličanskega vina najmanj 20.000 hektolitrov na leto. Računski zaključki mestnega užitninskega davka pa kažejo, da se je okoličanskega vina stočilo v letu 1888. 1792 hl., v letu 1889. 1743 hl. in v letu 1890. 1853 hl. Vsa diferenca, koje bode proizročeval znižani „dac od pipe“ za okoličanska vina, gibala se bode mej 4000 in 8000 gl. Ta olajšava za okoličanska vina v varstvo vinske produkcije ne pomenja nič novega, je vsaj občina sama dovoljevala take olajšave. Uprava mestnega užitninskega davka trdi, da bodo upravni stroški „daca od pipe“ znašali 100.000 gld. Mestni svet ima sicer pravico, določevati svoto to, povdarjati je pa vender treba, da je uprava mestnega užitninskega davka s 340 uradniki stala 260.000 gl. in da mora potemtakem za upravo davka „od pipe“ z 60 uradniki povsem zadostovati svota 50.000 gld. Govornik ne ve sicer, bode-li vlada podpirala te predloge municipalne delegacije, to pa ve, da bode postopala po istih načelih, koja so jej bila dosedaj veljavna ob uprašnji obdačevanja užitnin. Načela ta dotikajo se dveh ekstremov: na jedni strani jo veže dolžnost, za to skrbeti, da se vzdrži ravnesje v mestni upravi, na drugi strani pa skrb, da se ljudstvo obvaruje novih in velikih bremen. Svetnik Liebmann zagovarja predloge in povdarja potrebo, da se pomnože dohodki občine. Predlogi municipalne delegacije vsprejmimo se z veliko večino. — Potem so vsprejeli nujni predlog, s katerim se občinska doklada na stanarino za leto 1892. določi na 16 od sto.

Slutnje naše nas niso varale. Piščič o veliki žrtvi, koje je tukajšnje škofijstvo „pro bono pacis“ položilo na žrtvenik lahonske nestrpnosti, izrazili smo bojazen, da to še ni konec žrtvam, ampak še le začetek koncu. Tržaškega mestnega sveta seja z dne 8. julija nam priča, da bojazen naša ni bila prazna. Gospōda so že storili velikanski korak: od sv. Justa stegnili so roko svojo doli do povsem slovenskih Barkovelj.

Obče znano je, da sedanja cerkev Barkovljanska nikakor ne zadošča močno naraslemu številu prebivalstva v selu tem. V seji dne 8. julija obravnavali so o predlogu municipalne delegacije, da mesto prevzame polovico stroškov za gradnjo nove cerkve in vrhu tega dovoli še prispevek do največ 15000 gld. s pogojem

da se občini zagotovi sopatronat z verskim fondom, to je: pravo prezentovanja pri imenovanju župnika, da se morajo vsi obredi vršiti le v latinskem jeziku in pa, da se bode vsako drugo nedeljo v rečeni cerkvi propovedovalo v italijanskem jeziku.

Pri debati oglaš se prvi znani dr. Spadoni in sicer proti predlogu delegacije. — Proti se predlogu, ker je došel v trenutku, ko je občina v sled vladnih naredeb itak v velikih stiskah in si municipalni organi razbijajo glave, kako bi z novimi davki povišali dohodke občine. Proti se pa tudi zato, ker bi služil ta prispevek le koristim okolčanov, katerih zastopniki si niso ni v mestnem zastopu ni v parlamentu na Dunaji pridobili nikake pravice zahtevati naše „hvaležnosti in naših simpatij“. Sopatronat ne osigura mestu nikacij pravic. Vsakdanja skušnjava nas tako uči. Vsaj imamo — kliče g. Spadoni — absoluten patronat cerkve sv. Antona starega, koja cerkev leži „v najaristokratsnejšem delu mesta“, in vendar se prepoveduje tu tudi slovenski. Vsaj imamo absoluten patronat cerkev v Rojanu in Gvardeli in vendar so tu najhuja ognjišča agitacij proti civilizaciji in narodnosti italijanski. V avesti si, da s tem brani koristi občine in pospešuje liberalna in narodna načela, predlaga, da se preko predloga municipalne delegacije preide na dnevni red. (Burna pohvala).

Sv. tnik Pahor povdarja proti trditvam Spadonija, da je po mestnem statutu občine dolžnost skrbeti za verske potrebe. Ni res, da je cerkev sv. Antona starega pod patronatom občine. Škofijske ordinarijata dolžnost je skrbeti za to, da vsi pobožni čujejo besedo božjo v svojem jeziku. Obredi katoliške cerkve se itak obdržujejo v latinskem jeziku, ali propovedi niso mogoče v tem jeziku. Govornik ne more razumeti teh neprestanih napadov na vero, kajti udanost do narodnostnega principa se lepo strinja z udanostjo do katoliške vere.

Sv. tnik Sanein zagovarja svoje okoličanske kolege, o kojih je Spadoni trdil, da si se svojim postopanjem niso pridobili simpatij ljudstva. Govornik ne ve, s kakega stališča je to trdil svetnik Spadoni. Zastopniki okolice si niso pridobili simpatij gospodov kolegov, ker morajo vrnati postopanje svoje se povsem drugačnega stališča. Ali ti zastopniki imajo isto pravico, kakor drugi kolegi, gojiti svoje lastno prepričanje in svoje nazore.

Govornik je vedno po svoji vesti podpiral koristi mesta, ako se niso križale s koristimi njegovega okraja. To je vendar logično. Sploh pa se zadeve te ne sme soditi po simpatijah, ampak po pravici! Okoličani morajo plačevati iste davke kakor meščani in zato jim je priznati jednake pravice.

Sv. tnik Spadoni protestuje proti očitjanju netolerance. On zagovarja vedno „svobodo vesti“, da si on sam ne pripada nikaki veri. Nasprotuje veri le tedaj, ako se izkoristuje na dobro „dei due famosi santi Cirilo e Metodio“. Govornik napada poslanca Nabergoja radi njega postopanja na Dunaji povodom obravnave o odpravi proste luke tržaške.

Sv. tnik Pahor odgovarja, da v Trstu štejejo najmanj 125.000 dobrih katolikov, ako drugih 20.000 drugače misli, vendar ne smejo ti poslednji nadvladati večine.

Sv. tnik dr. Sanein zagovarja Nabergoja, da ta poslanec ni nikjer napadal italijanske narodnosti. Govoril je le o okolici. Kakor so se odposlanci občine brigali za mestne blagajne in ne za koristi prebivalcev, tako se je poslanec Nabergoj potezal za gospodarske koristi onih, ki so ga izbrali.

Predlog Spadonijev dobi 15 glasov in pade, predlog delegacije dobi 17 glasov in je torej vsprejet.

Pojavi v mestni seji tej so toli važni, da se bode treba v posebnem članku z njimi baviti.

Neverjetno! Iz dosedanjega carinarskega urada (dogana) prešlo je dne 1. julija kacic 65 delavcev v takozvane „Magazini generali“. Že dne 2. julija naznani tem delavcem jeden kapo, da mej delom v teh magazinih ne smejo drugače govoriti, nego nemški ali italijanski!!! To je škandal! Uprašam po varj pravici: kje živimo?! Smo-li res sužnji? Ukaz ta, ki celó kratí osobno svobodo, razburil je ne le samo Slovencev, ampak tudi poštene Italijane. Da se ni kaj hujšega zgodilo, zahvaliti se je naši poznani potrpežljivosti. Naše veljake pa prosimo, da bolj natančno poizvedujejo, od kod je prav za prav došel ta ukaz in da zahtevajo zadoščenja na višjem mestu. Treba je pa takoj to storiti, kajti mnogo je delavcev, ki ne znajo drugega nego slovenski. Kaj te reveže čaka, si lahko vsak sam misli!

Izlet „Tržaškega Sokola“. Povodom slovesnega otvorjenja tamošnjega „Bralnega društva“ priredi „Trž. Sokol“ dne 26. t. m. izlet v Nabrežino, kjer se priredi jako zanimiv koncert. Pri koncertu sodelujejo pevske zbor Nabrežinski, pevsko društvo „Hajdrih“, tamburaški zbor „Trž. Sokola“ in tamburaški zbor Proseški.

Iz Trsta se nam piše: Kakor vam je izvestno znano, vrtil se je zdelostni izpit na tukajšnji o. kr. gimnaziji od 2. do 7. t. m. Izmed 13 slovenskih kandidatov dovršili so izpit 3 z odliko (polovico vseh), 8 s prvim redom, 2 sta aprobovana na dva meseca iz fizike. — Kako se je čudno postopalo proti slovenskim kandidatom, objavi se vam morda z druge strani.

Izpit na slovenski ljudski šoli sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu je dne 16. t. m. Ob 7. uri zjutraj je svečana peta maša; po maši pa izpit v posamičnih razredih in v otroškem vrtu. Po dovršenih izpiti obdarujejo se posamični odlični učenci molitvenimi in drugimi knjigami.

Praznik sv. Cirila in Metoda na slovenski šoli pri sv. Jakobu v Trstu. Na naši slovenski šoli se je kaj sijajno praznoval praznik slovenskih blagovestnikov. Ob 8. uri je šla vsa mladina k sv. maši, katero je daroval zavodni katehet, čast. g. Fran Sila. Pri maši so prav lepo in ubrano peli otroci, pod voditeljstvom učitelja, g. Iv. Kiferla. Cerkev je bila polna našega občinstva, na delu mu naša častita načelnika možke podružnice, g. M. Mandić in Fr. Žitko. Od načelnštva ženske podružnice so nas počastili gospa Truden in gd. Mankoč. Po maši smo šli z učenci na vrt. Lepo ste okrasili naši vrli učiteljci, gđ. Delkin in A. Nadlišek, veselilni prostor s zelenjem, cvetjem in narodnimi trobojnicami. Ovenčana je bila podoba sv. bratov in Njiju Velikanstvi. Prvi nastopi voditelj šole, g. Kamuščič, ter nam opiše prav jasno in v glavnih ohrta življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda ter ju stavi mladini v izgleđ. Priporočal je, naj večkrat čitamo življenje sv. bratov, tako živo opisano v prelepi knjigi, katero je izdala družba sv. Mohorja. Zatem so pričele točke za točko, zdaj petje, potem deklamacije, trigovor, zopet petje in dvospevi. Iznenadeni smo bili slišati in videti, kako lepo naša mladina napreduje. Pesem „sv. Ciril in Metoda“ je pel prav krasno ves otroški zbor. Nam že znani Nabergoj deklamoval je prav krepko, tako tudi Jelisava Kreševič, oba iz otroškega vrta. Prav primeren trigovor „Slovenske šole“ izvršili so prav dobro. Drugi razred se je posebno dobro obnesel. Dvospev „Sarafan“ nas je prav iznenadil. Gđ. Delkin je svoje otroke kaj dobro izvežbala. Primerna deklamacija „Menih in ribič“ je jako ugajala poslušalcem. Tako je tudi „Otroku“ deklica Jež Angela dobro deklamovala. Petje je bilo kaj krasno: pesni „Lepa naša domovina“ in „Slovenec sem“ sta nas ganili do

srca. Vso čast in zaslugo g. učitelju petja, Iv. Kiferlu. Koncem se je še Jelušič Jos. v „Zahvali“ spominjal sl. vodstva v Ljubljani, sl. načelnštvi v Trstu in vseh narodnjakov in dobrotnikov naše šole. Vsem presrečna hvala. „Cesarska pesem“ je sklenila duševni del veselice. Zdaj so naše vrle gospice pogostile vse otroke. Vsak je dobil sladkega kruha in kozarec malinova. — Res vse hvale vredni so naši učitelji, kateri tako lepo uzgojujejo našo slovensko dečo. Slovenski rojaki sežimo v žep in položimo na žrtvenik naših blagovestnikov dar za našo slovensko šolo.

Spomin naših blagovestnikov Sv. Cirila in Metoda praznoval se je jako lepim činom v otroškem vrtu podružnice v Rojanu. Na predvečer so bili razsvitljeni prostori otroškega vrta ter okrašeni z narodnimi zastavami zelenjem in baloni; prižigali so se tudi bengalični ogenji. — Drugi dan, v nedeljo, zbrali so se otroci v polnem številu v prostorih otroškega vrta. — Prvomestnik podružnice na Greti, g. Drag. Martelanc otvoril je slavnost omenjajoč važnost današnjega praznovanja in povdarjajoč zasluge naših blagovestnikov, koja sta užgala luč krščanstva mej slovanskimi rodovi. Zatem se je vršila slovesnost po že objavljanem programu. Otroci so tako lepo, in glasno ter neustrašeno molili, peli in deklamovali da se jim je res in po pravici vse čudilo. — Posebno dražestno sti deklamovali deklica. Gregorčičeva „Pri belki“ in M. Čokeljnova „Ho! na grobu matere“ — Gospodični vrtnarici je le častitati na vzgoji dotičnih otročičev. — Po končanem vspredu uvrstili so se otroci (ok. 50 na številu) odšli v tamošnjo župno cerkev k sv. maši. Po sv. maši zbrali smo se zopet v prostorih otroškega vrta, kjer smo pogostili otročiče, ter jih obdarovali z svet. podobicami in svetinjami. — Bila je to res lepa narodna slavnost, dostojna spomina naših blagovestnikov. V imenu vodstva podružnice na Greti izreka se pa tem potem zahvala gg. Katalanu, Miheliču in Bremic-u, ker so tako lepo okrasili prostore otroškega vrta s zelenjem in narodnimi zastavami.

Praznik sv. Mohora in Fortunata praznoval se bode jutri s slovesno procesijo v bližnjem Rojanu. Ob 7. uri zjutraj bode slovesna sv. maša na to izide procesija pri kojoj poje močan pevski zbor „Zarje“ in avira vojaška godba.

Gospodarsko društvo v Škedenji, zadržana z neomejeno zavezo, ima dne 19. t. m. ob 10. uri predp. izreden občni zbor v prostorih g. Jos. Saneina-Cina. Na dnevnem redu je nasvet odbora glede prodaje društvenega zemljišča.

Prijatelj slovenskih društev. Naproseni, priobčujemo naslednje vrstice: Vodstvo „Tržaškega podp. in bralnega društva“ je dobilo potrjenje sprememb društvenih pravil v smislu, da more zavarovati možke članove od 14—45. leta proti plačilu 25 nč. na teden in ženske od 14. do 35. leta pa proti tednini 18 nč. Da se je povišal dosednji prihod od 15 nč. na 18 vzrok je iskati v tem, ker je društvo po pravilih navezano, ženskim članovom (bodisi omoženim ali ne) plačati tudi za časa poroda podporo za 28 dni; in ker je poleg navadnih bolezni število porodov precej veliko, se je pokazala potreba — kar je tudi vis. ministerstvo izrečno zahtevalo — povišati tednino za 3 nč. V slučaju navadne bolezni dobivajo možki člani podporo skozi 20 tednov po 1 gld. na dan in ako bolezen ne poneha, pa še skozi nadaljnih 32 tednov po 50 nč.; ženske dobivajo istotako 60 nč. dnevne podpore skozi 20 tednov, oziroma 30 nč. skozi 32 tednov. V Trstu je laško podporno društvo, koje ima tudi pravila, potrjena v smislu postave z dne 30. marca 1888.; v tem društvu je zapisanih dve tretjini slovenskih delavcev. Tam morajo plačevati po starostnih razredih 30 nč. na teden (ako nima dotičnik več od 35 let) in 35 nč. od 35—45. leta; V slučaju bolezni dobivajo pa ravno toliko

podpore na dan, kakor pri „Trž. podp. in bralnem“ ali pa v „Delavskem podp. društvu“, kjer se plačuje le 25 nč. tednine. Priporočamo takim delalcem v njih lastni prid naj se drže gesla: „Svoji k svojim!“ — Z spremembo pravil „Tržaškega podp. in bralnega društva“ se je doseglo tudi to, da društvo more imeti tudi ustanovnike, (kateri plačajo 20 gl. enkrat za vselej) in podporne člane (plačujejo v 1/4 letnih obrokih 6 gl. na leto); podporniki imajo pravico uporabljati društveno knjižico, aktivno se udeleževati vsega društvenega gibanja in v slučaju bolezni pa tudi do pomoči društvenega zdravnika; s tem določilom podporniki koristijo društvu in sami pa imajo v slučaju bolezni vsaj neko odškodnino — zdravnika. Dalje namerava vodstvo istega društva oživiti zopet društveni bralni oddelk in sicer v posebni dvorani novega društvenega stanovanja (na oglu ulice Caserma in Valdirivo h. št. 19, I. n.) v katero se društvo z 24. avgustom t. l. preseli. Razum društvenikov bodo imeli pristop v bralno sobo proti neznatni dobrovoljni odškodnini tudi drugi prijatelji društva, koji imajo veselje do čitanja in do društva sploh. Kdor bi se hotel vpisati, kakor redni, podporni ali bralni član, naj se oglasi v društvenih prostorih (via Caserma 13, I. n.), kjer izve vse natančneje pogoje. Društveni prostori so odprti vsak dan od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

Banka „Slavija“ uvela je tudi zavarovanje pogrebni stroškov in drobnih kapitalij. V boljše razumljenje priobčimo nekoliko primer.

Ako kdo plačuje po 10 kr. na teden in je o svojem pristopu 20 let star, izplača se dedičem po njegovi smrti 200 gld.; ako je ob pristopu 23—26 let star 180 gld., ako je 60 let star pa 40 gld. Ako plačuje po 5 kr. na teden in je ob pristopu 20—22 let star izplača se po njega smrti dedičem 100 gld.; ako je 23—26 let star 90 gld. itd.

Pisnina jedenkrat za vselej znaša, ako se ima po smrti članove izplačati znesek 100 gld. 1 gld.; ako se ima pa izplačati znesek pod 100 gld. 50 kr. — Razen pisnine ima se o pristopu in potom v začetku vsacega leta plačati še kolek po skali II. in za knjižico o pristopu 20 kr.

Posebne koristi, ki izvirajo iz pristopa 20 kr.

I. Kedor je tri leta na svojo knjižnico uplačeval tedenske ali mesečne doneske, zadobi pravico do primernega posojila, ki se mu proti 60/nim obrestim izplača pri blagajnici glavnega zastopa banke „Slavije“ v Ljubljani.

II. Ako se neha uplačevati, izgubi se pri vseh ostalih pogrebni bratovčinah pravica do izplačila pogrebni troškov in uplačani doneski so za uplačevalca izgubljeni. Pri pogrebnej bratovčini banke „Slavije“ pa tudi tedaj, ako kedo ne more več svojih pogojenih doneskov plačevati, ne izgubi onega, kar je dotlej uplačal, temveč knjižica ostane, v veljavi za manjši, uplačanim doneskom primeren znesek, ki se po smrti članove izplača.

III. Člen, ki je tri leta svoje doneske plačeval, ima pa tudi pravico, knjižico banki nazaj prodati in ista je obvezana jo kupiti.

Iz Dutovelj se nam piše: Pred nekoliko leti so si tu za narodno in izobraževalno stvar uneti rodoljubi ustanovili narodno-kmetijsko društvo, katero je nekaj let kaj krepko raslo in cvelo, tako, da je njega tačasno delovanje zapisano zlatimi črkami v društveni kroniki. A pozneje je začelo društvo životariti, dokler ni — skoro bi rekel — zaspalo. Da si pa sedaj pri tiška neiznosna vročina in preti huda, uničujoča suša, se je vendar narodno to društvo zopet okrepčalo in oživelo v narodno in probujajoče delo in napravilo učinkeliki pomladanski dobrodejni dež na otrplo naravo. V nedeljo je imelo društvo svoj občni zbor v prostorih gosp. V. Tavčarja. Vpisalo se je takoj lepo število udov, ka-

teri so nam porok za nadaljni obstoj društva. V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Andrej Stok, predsednikom; Ivan Metelko, podpredsednikom; Janko Štrukelj, tajnikom; Andrej Petrič, blagajnikom in Ant. Renčelj, odbornikom. Po izvolitvi odbora zahvali se g. predsednik navzočim na obilni udeležbi ter zaključil zborovanje, izražujoč srčno željo, naj bi se društvo lepo razvitalo po reku: vivat, crescat, floreat.

Iz Šmarja pri Kopru se nam piše:
Dne 5. julija doživeli smo slovesen dan, koji nam ne izgine nikdar iz spomina: tega dne je daroval prvo sveto mašo rojak naš, prečastiti pater-frančiškan in apostolski misijonar Fedel Bonin. Novomašnik bil je porojen v Šmarji dne 26. januarja 1866. leta. V resnici je bil to za nas vesel praznik in ne samo za nas, ampak za vso Istro, kajti zgodovina 300 let nam ne pove, da bi bili slavili tako svetkovino. Dne 4. julija vsprejeli smo novomašnika kolikor možno slovesno, pritrkavanjem zvonov. Pred vasjo postavljen je bil slavolok s primernim napisom. Pri slavoloku pričakovali so naš preč. g. župnik, nadučitelj se šolsko mladino in veliko število ljudstva. Solze so nam lile po licih samega veselja in goreče ljubezni do našega rojaka-misijonarja. Dne 5. julija daroval je slovesno sv. mašo. Spremljali smo ga v sprevodu od farovža do cerkve. Pred novomašnikom šlo je 12 belo oblečenih deklet, koje so mu trosile rožice na pot. V sprevodu je bila vsa rodbina in sredi nje ded, 83 leten starček; drugi udeleženci so šli pod zastavo D. M. sv. rožnega venca. Mej sv. mašo podali so sv. obhajilo rečenemu 83 letnemu dedu, kar je bil ganljiv prizor. Po popoldanskim službi božji delili so podobice v spomin sv. nove maše. Dne 7. julija daroval je novomašnik sv. mašo-sadušnico za vse umrle naše fare. Milostni Bog usliši njegove prošnje!

Milodarov prosi udova Slovenka se deveterimi otročiji, kojih najstarejši je 16, najmlajši 6 mesecev star. Priporočamo to nesrečnico ljudomilim Slovencem in Slovenkam Trsta in okolice. Milodare vsprejema naše uredništvo ter bode imena darovateljev priobčilo v časopisu.

Naznanilo. Čast. gg. naročniki „Brivca“ naj blagovoljno oprostite, ker prih. številka izide še le 18. t. m. valed prememb v uredništvu lista. *Upravništvo Brivca.*

„Slovanskega Sveta“ št. 13 ima naslednjo vsebino: 1. Avstrijski Poljaki pa slavizem. 2. Jubilejna razstava in vse šolski shod v Pragi. 3. Cerkevni obredi: liturgija v Španiji. 4. Pesem hrvaška: Sv. Cirilu i Metodu. 5. Pesem: Podoknom a) prepisana na cirilico, b) v ruskem prevodu. 6. Martin Krpan v ruskem prevodu (dalje). 7. Bog hrani svoje pomašance. 8. O arbski narodni poeziji nekaj. 9. Ruske drobtinice. 10. Dodatek k „Pismu uredniku“. 11. Pogled po slovanskem svetu. 12. Književnost.

Listnica upravnistva.

Gosp. Alojz Grbec Nabrežina, kakor je razvidno iz naših knjig poslali ste nam 1. jan. 1891 3 gld. za drugo polletje 1890, sedaj poslane 3 gld. upisali smo vam za 1 polletje 1891. — Gosp. S. Škrinjar Lučnik — 90 kr. več poslanih upisali smo vam na račun 1892 — G. I. Erjavec Studenec, naročnina plačana do konca 1891. — Iz Cirkna na Primorskem poslal nam je nekdo 3 for. ne da bi se bil podpisal na kupon; prosimo, da nam javi svoje častito ime, da vemo uknjižiti. — G. Fr. G. Grahovo, plačali ste 8. jan. 1891 1 gld. 50 kr. do konca tega leta bilo bi torej še uplatiti 4 gld. 50 kr. — G. Ant. Perhavec Vipava, storimo po Vaši želji.

Dunajska borza

10. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld 92.35
— v srebru	—	—	92.30
Zlata renta	—	—	111.—
5% avstrijska renta	—	—	102.50
Delnice narodne banke	—	—	1018.—
Kreditne delnice	—	—	297.50
London 10 lir sterlin	—	—	117.15
Francoški napoleondori	—	—	9.23
C. kr. cokin	—	—	5.55
Nemške marke	—	—	57.47 1/2

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od for. do for.		
Kava Mocca	100 K. 127.—	129.—	
Rio biser jako fina	110.—	—	
Java	122.—	—	
Santos fina	108.—	107.—	
— srednja	101.—	102.—	
Guatemala	112.—	113.—	
Portorico	136.—	141.—	
San Jago de Cuba	—	—	
Ceylon plant. fina	140.—	141.—	
Java Malang. zelena	118.—	119.—	
Campinas	—	—	
Rio oprana	—	—	
— fina	107.—	108.—	
— srednja	104.—	106.—	
Cassia-ligna v zabojih	26.—	26.50	
Macisov ovet	380.—	390.—	
Inger Bengal	31.—	32.—	
Papar Singapore	48.—	49.—	
Penang	38.—	39.—	
Batavia	42.—	43.—	
Piment Jamaika	28.—	29.—	
Petrolej ruski v sodih	100 K. 6.50	—	
— v zabojih	7.50	—	
Ulje bombažno amerik.	33.—	35.—	
Lece jedilno j. f. gar.	41.—	42.—	
dalmat. s certifikat.	43.—	44.—	
namizno M.S.A. j. f. gar.	56.—	57.—	
Aix Vierge	60.—	62.—	
— fina	55.—	56.—	
Rošči pulješki	9.—	9.50	
— dalmat. s cert.	—	—	
Smokve pulješke v sodih	14.—	15.—	
— v venoh	13.—	14.—	
Limon Mesina	100 K. 117.—	118.—	
Pomeranče Puljeske	—	—	
Mandiji Bari I. a.	—	—	
dalm. I. a. s cert.	—	—	
Pignoli	—	—	
Ris italij. najfiniji	22.—	—	
— srednji	21.—	—	
Rangoon extra	16.50	—	
— I. a. carinom	12.—	—	
— II. a.	12.—	—	
Sultanine dobre vrsti	36.—	38.—	
Šuhe grozdje (opaša)	—	—	
Cibebe	16.—	—	
Slaniki Yarmouth	—	—	
Polenske srednje velikosti	100 K. 34.—	—	
— velike	—	—	
Sladkor centrifug. v vrečah	31.—	—	
— certifik.	—	—	
Pašol Coka	14.50	—	
Mandoloni	12.50	—	
svetlorudeči	—	—	
temnorudeči	—	—	
bohinjski	12.50	—	
kanarček	—	—	
beli, veliki	10.50	—	
zeleni, dolgi	—	—	
— okrogli	—	—	
mešani, štajerski	8.50	—	
Maslo	83.—	85.50	
Ueno konjako	2.50	3.—	
— volovsko	3.—	4.—	
Slama	3.—	3.50	

Poslano.

Ker nekdo iz Škrbine piše, da se je v Komnu sekalo kravje bolno meso, ter prodajalo za volovsko, štejemo si v dolžnost naznaniti tem potom slavnemu občinstvu, da v mojej mesnici se to ni zgodilo.

V Komnu, meseca julija 1891.

JOSIP ŠVARA,
mesar.

Candeeve škropilnice

proti peronospori od mnogih strani za najboljšo spoznane, se dobivajo le pri

Živic in družb. v Trstu

—18 ulica Zonta 5

po lanskim niskim cenam. — Dobivajo se tudi izvrstne žvepljalke za trte in in vsakovrstni stroji za kmetijstvo; mlatilnice in čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in tropine, mlinci za grozdje, sesalke itd.

Priporočamo se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

Br. 242/K. š. v.

Stavbena dražba

bode dne 16. julija 1891. od 9. do 10. ure popoldne pri c. kr. okr. šolskem svetu v Sežani za odajo stavbe novih stranišč drugih notranjih del v šolskem poslopiju v Komnu in zvišanja zidu krog istega šolskega vrta.

Klicna cena je 994 gl. 63 hr., dražbeni vadium 50 gl. in stavbena varščina 100 gold.

Pismene ponudbe se ne sprejmejo. Nariš, proračun stroškov in stavbeni pogoji so pri c. kr. okr. šolskem svetu v Sežani v pregled razpoloženi.

C. kr. okrajni šolski svet
V Sežani, 6. julija 1891.

Predsednik: Simzig.

V HERPELJE-KOZINI

odpre se v nedeljo, dne 12. julija veliki

Restaurant Šisković

stoječ v bližavi železniške postaje, v ugodni poziciji, zaradi zdravstva in čistoče zraka po zdravniških priporočani.

Restaurant ima na razpolago prostrane in lepo urejene sobe, katere se iznajmljuje na dan ali na mesec; postrežba gostilničarska bode točna in poštena in vse po jako ugaajajočih cenah, tako, da lastnik upa pridobiti si mnogoštevilno klientov.

1—2

Tinktura za želodec,

katero iz kineške rabarbare kerhlikov-covega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko toda ob enem uplivno, delovanje prebavnih organov ureja, daje sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojčkih z 12 stkl. velja gl. 1.36, z 56 stkl., 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 25—1

Ulica Barriera br. 4 Trst

prodavaju se za najnižje cene vienci za pogrebe,

odjela za andjelice, 2—24

mrtvaški liosovi, voščane sveče, umjetno cvieće, predmeti mrtvački za djecu i odrasle itd. itd. Pokorni Montanelli.

Kovaškega pomočnika

ali mladeniča, kateri ima veselje učiti se kovaštvu sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

Martin Krašovec,
kovač v Tomislju na Igu
pri Ljubljani.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334.

3—8

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepičala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proizvajajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enoj plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendinija in na drugi besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatlicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi plameni strojevi providajnu

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artije i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, slavnice, ograde, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, otenike, jestvenike, svakevrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzo i točno podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalihu (ekladisću) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Zdatno znižene cene Stiskalnice za vino, sadje in oljke

najnovije izborne konstrukcije s trajno delujočim dvostrokim pritiskom in z regulatorjem stiskalne sile. Garantirana delujoča sila do 20% večja, nego pri drugih stiskalnicah. Odlikovane s prvo nagrado na državni sađnej razstavi, ki je bila meseca oktobra leta 1888 na Dunaju, o kateri prilik. so te stiskalnice strokovnjaški izkušili.

SADNE IN GROZDNE MLINE izdelujejo in z Dunaja oddajajo

PH. MAYFARTH & Comp.

Dunaj II. Taborstrasse 76.

Tovarne za poljedelske in vinorejske stroje, livarna za železo in kladivo na par.

Specijalna fabrikacija strojev za vinoreje in uporabljenj sadja, stiskalnic za seno.

Aparati za sušenje, patent dr. Ryder.

Ilustrovani ceniki, prospekti in pohvalna spričevala itd. gratis in franko, ako so jih želi.

Vzprejmejo se tudi zmožni in solidni zastopniki za primerno provizijo.

Svari se pred nakupovanjem imitacij (ponarejanj).

Fran Iv. Kwizda

c. in kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni oddajatelj.

Prvi in najstarejši zavod v Avstriji za veterinerne izdelke.

Odlikovan z 12 medaljami, 6 častnimi diplomami in priznanji.

KWIZDIN c. kr. priv. fluid proti kostobolu

voda za vmivanje konj.

Rabi se že 30 let z najboljšim uspehom po hlevih raznih dvorov po večjih hlevih civilnih gospodov in vojaščinah za okrepčanje pred hudimi napori in zopetno okrepčanje po naporih; vsposoblja konja za posebna dela pri vežbanju konj (Training).

Steklenica stane 1 gld. 40 nov.

Kwizde rudeči blister 1 lonček 2 gl.	Kwizde kresolin balzam 1 škatlj. gl. 1.10.
Kwizde tinktura iz hrastovih jezic steklenica gld. 1.50.	Kwizde mazilo proti mahavnicam 1 lonček gld. 1.
Kwizde kopitno lepilo 1 svaik 80 kr.	Kwizde mlo za sedlo 1 škatlj. gld. 1.
Kwizde kopitni svetilni prah 1 paket 70 kr.	Kwizde pralno mlo za domače živali à gld. 1.60. 80 kr. 40 kr.
Kwizde kopitni vaselim 1 pušica gl. 1.25.	Kwizde desinf. prašek zab. gl. 1.40. 2.40.

Pravo le z zgornjo znanstveno marko v vseh lekarnah, na debelo v vseh drogerijah.

Vsak dan razpošilja glavna zaloga

Kreisapotheke Korneuburg
pri DUNAJU.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotic.

Tiskarna Dolenc v Trstu